

การศึกษาคุณลักษณะของกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

เอษา คงสุทธิ
สุนิสา ตะสัย
ศิริลัย แพทยานันท์เวช
สุรัตน์สวัสดิ์ แซ่แต้
ฤดีดาว ช่างसान

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่มีความรู้ด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา โดยการส่งแบบสอบถามไปยังสถานบริการสาธารณสุขภาคใต้ในจังหวัดสงขลา จำนวน 79 แห่ง ตอบกลับ 66 แห่ง ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะกำลังคนด้านคุณค่าเฉพาะตัวที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่ต้องการสูงสุด คือ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ มีการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานได้อย่างถูกต้อง ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความเต็มใจรับมอบหมายที่ได้รับมอบหมายความต้องการด้านทักษะในการสื่อสารที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี รองลงมา ด้านลักษณะเกี่ยวกับงานที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ตามกำหนด ด้านวุฒิภาวะที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานได้ดีโดยไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา ด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงานที่ต้องการ คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานภายใต้ภาวะความเครียดได้ และด้านความผูกพันที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณลักษณะที่ต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

คำสำคัญ : คุณลักษณะของกำลังคน, สาธารณสุขชุมชน, ความรู้ด้านแพทย์แผนไทย

ภูมิหลังและเหตุผล

ผลกระทบของภาวะวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ก่อให้เกิดกระแสการปฏิรูปทั้งด้านการเมือง การปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน การศึกษา และระบบบริการสุขภาพ

ในส่วนของการปฏิรูประบบสุขภาพนั้นเริ่มจากการจัดทำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ กระจายอำนาจสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับการปฏิรูปบทบาทของกระทรวงสาธารณสุขอย่างคู่ขนาน เกิดการปฏิรูปการเงินการคลังในระบบสุขภาพให้ประชาชนมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าภายใต้แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ¹ ช่วงแผนพัฒนา

สุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ในปีปัจจุบันประเทศไทยยังคงนำแนวคิด แนวทางปฏิบัติให้สุขภาพของคนไทยเป็นสภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างบูรณาการก่อให้เกิดระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ เป็นระบบสุขภาพเชิงรุกมุ่งสร้างเสริมสุขภาพประชาชน ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างและจัดการระบบสุขภาพตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เรียนรู้ และใช้ประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน ทั้งจากภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างพึ่งตนเอง นำวิถีการดูแลสุขภาพกับการแพทย์แผนไทย ได้แก่ การนวดไทย การอบประคบสมุนไพร การจ่ายยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ²

ระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยจัดแบ่งโครงสร้างเป็น 4 ระดับ ได้แก่ สถานีอนามัยเป็นสถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ โรงพยาบาลชุมชนเป็นสถานบริการสุขภาพระดับทุติยภูมิ โรงพยาบาลทั่วไปเป็นสถานบริการสุขภาพระดับตติยภูมิ และโรงพยาบาลศูนย์³ สถานบริการสุขภาพแต่ละระดับมีระบบสนับสนุนช่วยเหลือกันทั้งด้านบริหาร บริการ วิชาการและรับส่งต่อผู้ป่วยเพื่อการตรวจวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้อง⁴ แต่การดำเนินการนั้นมีปัญหาหลายประการ เช่น การจัดบริการรวมศูนย์ที่โรงพยาบาลมากเกินไป ประชาชนจะไปรับบริการที่โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลศูนย์⁵ ทำให้เกิดการข้ามขั้นตอนการบริการของระบบบางส่วนทั้ง ๆ ที่ประชาชนสามารถรับบริการที่สถานบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิได้อย่างสะดวก รวดเร็ว⁶

ผู้วิจัยได้ศึกษานำร่องเพื่อให้ทราบความคิดเห็นในการดูแลสุขภาพให้กับประชาชนของสถานบริการสุขภาพภาครัฐในจังหวัดสงขลา พบว่าปัญหาสำคัญของการจัดบริการสุขภาพแบบคู่ขนานการแพทย์แผนปัจจุบันกับการแพทย์แผนไทย คือ สถานบริการส่วนใหญ่จะไม่มีผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนไทยประยุกต์หรือการแพทย์แผนไทย ซึ่งมีการค้นหาและส่งหมอพื้นบ้านในหมู่บ้านกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขภายในสถานบริการไปเรียนรู้อบรมเพิ่มเติมตามโครงการต่าง ๆ ที่ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจัดขึ้น เพื่อให้เข้าใจหลักการทางวิชาการของการจัดบริการร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

ระเบียบวิธีศึกษา

กรอบแนวคิดของการวิจัย

คุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

- คุณลักษณะด้านคุณค่าเฉพาะตัว
- คุณลักษณะด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
- คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น
- คุณลักษณะด้านทักษะในการสื่อสาร
- คุณลักษณะด้านลักษณะเกี่ยวกับงาน
- คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- คุณลักษณะด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยใน

งาน

- คุณลักษณะด้านความผูกพัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยเป็นสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในจังหวัดสงขลา จำนวน 79 แห่ง⁷ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจำนวน 66 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณค่าเฉพาะตัว ด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทักษะในการสื่อสาร ด้านลักษณะเกี่ยวกับงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงาน ด้านความผูกพัน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลในภาคผนวก และส่งหนังสือถึงสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในจังหวัดสงขลา ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามและนำส่งแบบสอบถามไปยังผู้วิจัยโดยตรง จากสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ

ในจังหวัดสงขลา จำนวน 79 สถานบริการ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนจำนวน 66 ฉบับ ดำเนินการช่วงเดือน มิถุนายน - กรกฎาคม 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยการหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการเก็บข้อมูลจากสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในจังหวัดสงขลา จำนวน 79 สถานบริการ ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 66 แห่ง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในการทำงาน และหน่วยงานที่สังกัด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 66 คน เป็นเพศชายร้อยละ 86.36 มากกว่าเพศหญิงร้อยละ 13.64 เมื่อแยกตามช่วงอายุ มีอายุ 40-49 ปีมากที่สุด ร้อยละ 46.97 รองลงมาคืออายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.27 ส่วนระดับการศึกษา มีวุฒิปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 72.73 รองลงมาคือวุฒิปริญญาโท ร้อยละ 21.21 ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบุคลากร มากที่สุด ร้อยละ 46.97 หน่วยงานที่สังกัดมากที่สุด คือ กระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 74.24 รองลงมาคือสังกัดเทศบาล ร้อยละ 12.12

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

คุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่

ทำงานด้านแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ คุณลักษณะด้านคุณค่าเฉพาะตัว ด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทักษะในการสื่อสาร ด้านลักษณะเกี่ยวกับงาน ด้านวุฒิภาวะด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงานด้านความผูกพัน ดังนี้

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านคุณค่าเฉพาะตัวที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุดที่สุด คือ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ($\bar{x}=3.95$) รองลงมา คือ มีเจตคติที่ดีต่องาน ($\bar{x}=3.80$) และมีความพยายามทำงานเต็มความสามารถของตน ($\bar{x}=3.53$) ตามลำดับ ส่วนความต้องการอันดับต่ำสุด คือ มีความนับถือตนเอง และมีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง ($\bar{x}=3.38$)

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.84$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x}=4.15$) รองลงมา คือ มีความสามารถเตรียมและจัดระบบการทำงานได้ ($\bar{x}=4.08$) และมีความสามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่เปลี่ยนแปลงได้ ($\bar{x}=3.91$) ตามลำดับ และข้อที่มีความต้องการอันดับต่ำสุด คือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=3.44$)

จากตารางที่ 3 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.49$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีการยอมรับการปกครองและคำแนะนำของหัวหน้า ($\bar{x}=3.83$) รองลงมา คือ มีความเต็มใจรับมอบงานที่ได้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านคุณค่าเฉพาะตัวที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านคุณค่าเฉพาะตัว	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	3.47	0.66	ปานกลาง	4
2. มีความนับถือตนเอง และมีภาพพจน์ที่ดีต่อตนเอง	3.38	0.67	ปานกลาง	5
3. มีเจตคติที่ดีต่องาน	3.80	0.88	มาก	2
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	3.95	0.83	มาก	1
5. มีความพยายามทำงานเต็มความสามารถของตน	3.53	0.81	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.62	0.77	มาก	

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ	$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	3.44	0.81	ปานกลาง	5
2. มีความยืดหยุ่นในการทำงาน	3.62	0.87	มาก	4
3. มีการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานได้อย่างถูกต้อง	4.15	0.79	มาก	1
4. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับความต้องการของงานที่เปลี่ยนแปลงได้	3.91	0.99	มาก	3
5. มีความสามารถเตรียมและจัดระบบการทำงานได้	4.08	0.79	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.84	0.85	มาก	

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น	$\bar{X}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. มีความสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้	3.49	0.88	ปานกลาง	3
2. ความเป็นมิตรกับผู้อื่น	3.14	0.89	ปานกลาง	5
3. มีน้ำใจโอบอ้อมอารีกับผู้อื่น	3.20	0.86	ปานกลาง	4
4. มีความเต็มใจรับมอบงานที่ได้รับมอบหมาย	3.82	0.88	มาก	2
5. มีการยอมรับการปกครองและคำแนะนำของหัวหน้า	3.83	0.85	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.49	0.87	ปานกลาง	

รับมอบหมาย ($\bar{X}=3.82$) และมีความสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ ($\bar{X}=3.49$) ตามลำดับ และข้อที่มีความต้องการอันดับต่ำสุด คือ ความเป็นมิตรกับผู้อื่น ($\bar{X}=3.14$)

จากตารางที่ 4 พบว่าระดับความต้องการด้านทักษะในการสื่อสารที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีระดับความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี ($\bar{X}=3.88$) รองลงมา คือ สามารถพูดจาจะฉะฉานชัดเจน ($\bar{X}=3.62$) และรู้จักถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย ($\bar{X}=3.56$) ตามลำดับ และข้อที่มีความต้องการอันดับต่ำสุด คือ แจ้งให้หัวหน้างานทราบทุกครั้งเมื่อจำเป็นต้องหยุดงาน ($\bar{X}=3.03$)

จากตารางที่ 5 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านลักษณะเกี่ยวกับงานที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ตามกำหนด ($\bar{X}=4.12$) รองลงมา คือ มีความละเอียดรอบคอบ ($\bar{X}=4.02$) และสามารถปรับปรุงการทำงานได้ดีขึ้นตามสมควร ($\bar{X}=4.00$) ตาม

ลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการอันดับต่ำสุด คือ สามารถดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่ใช้ทำงานอยู่เสมอ ($\bar{X}=3.36$)

จากตารางที่ 6 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านวุฒิภาวะที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานได้ดีโดยไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา ($\bar{X}=4.05$) รองลงมา คือ มีความสุขุมรอบคอบในการทำงาน ($\bar{X}=4.03$) และมีความรับผิดชอบในการทำงานของตน ($\bar{X}=3.77$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการอันดับต่ำสุด คือ มีความภูมิใจในงานที่ทำ ($\bar{X}=3.29$)

จากตารางที่ 7 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงานที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.62$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานภายใต้ภาวะความเครียดได้ ($\bar{X}=4.03$) รองลงมา คือ ตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X}=3.74$) และรู้จักปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย ($\bar{X}=3.58$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีความต้องการอันดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านทักษะในการสื่อสารที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านทักษะในการสื่อสาร	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. รู้จักถามคำถามเมื่อมีข้อสงสัย	3.56	0.88	มาก	3
2. แจ้งให้หัวหน้างานทราบทุกครั้งเมื่อจำเป็นต้องหยุดงาน	3.03	0.86	ปานกลาง	5
3. สามารถพูดจาฉะฉานชัดเจน	3.62	0.89	มาก	2
4. สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี	3.88	0.95	มาก	1
5. รู้จักขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา	3.39	0.74	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย	3.49	0.86	ปานกลาง	

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านลักษณะเกี่ยวกับงานที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านลักษณะเกี่ยวกับงาน	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. สามารถทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ตามกำหนด	4.12	0.81	มาก	1
2. สามารถทำงานได้เป็นระเบียบเรียบร้อย	3.89	0.88	มาก	4
3. สามารถดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้ และวัสดุที่ใช้ทำงานอยู่เสมอ	3.36	1.03	ปานกลาง	5
4. มีความละเอียดรอบคอบ	4.02	0.92	มาก	2
5. สามารถปรับปรุงการทำงานได้ดีขึ้นตามสมควร	4.00	0.84	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.87	0.89	มาก	

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านวุฒิภาวะที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. สามารถทำงานได้ดีโดยไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา	4.05	0.92	มาก	1
2. มีความภูมิใจในงานที่ทำ	3.29	0.89	ปานกลาง	5
3. มีความสุขุมรอบคอบในการทำงาน	4.03	0.96	มาก	2
4. มีความรับผิดชอบในการทำงานของตน	3.77	0.87	มาก	3
5. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	3.56	1.15	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.74	0.95	มาก	

ต่ำสุด คือ มีการรักษาสุขนิสัยส่วนตัวในการทำงาน ($\bar{x}=3.32$)

จากตารางที่ 8 พบว่าระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความผูกพันที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.91$) ในการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน ($\bar{x}=4.30$) รองลงมา คือ มาทำงานอย่างสม่ำเสมอและตรงต่อเวลา ($\bar{x}=4.05$) ปฏิบัติงานตามนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงาน ($\bar{x}=3.98$) และข้อที่มีความต้องการ

อันดับต่ำสุด คือ มีความรักความผูกพันต่อองค์กรและพนักงานขององค์กร ($\bar{x}=3.48$)

วิจารณ์

1. คุณลักษณะกำลังคนด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

1.1 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านคุณค่าเฉพาะตัว

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงานที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงาน	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. มีการรักษาสุขนิสัยส่วนตัวในการทำงาน	3.32	0.91	ปานกลาง	5
2. มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ	3.47	0.98	ปานกลาง	4
3. สามารถทำงานภายใต้ภาวะความเครียดได้	4.03	0.89	มาก	1
4. รู้จักปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย	3.58	0.90	มาก	3
5. ตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงาน	3.74	1.01	มาก	2
รวมเฉลี่ย	3.62	0.93	มาก	

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความผูกพันที่ต้องการ

(n = 66)

ด้านความผูกพัน	$\bar{x}$	SD	ระดับความต้องการ	อันดับ
1. มาทำงานอย่างสม่ำเสมอและตรงต่อเวลา	4.05	0.87	มาก	2
2. ปฏิบัติงานตามนโยบายต่างๆ ของหน่วยงาน	3.98	0.75	มาก	3
3. มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน	4.30	0.84	มาก	1
4. มีความรักความผูกพันต่อองค์กรและพนักงานขององค์กร	3.48	0.75	ปานกลาง	5
5. มีความห่วงใยต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับอนาคตของตนในหน่วยงาน	3.77	0.93	มาก	4
รวมเฉลี่ย	3.91	0.82	มาก	

ที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

1.2 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่ต้องการในภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีการตัดสินใจแก้ปัญหาในงานได้อย่างถูกต้อง

1.3 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความเต็มใจรับมอบงานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 ระดับความต้องการด้านทักษะในการสื่อสารที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี

1.5 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านลักษณะเกี่ยวกับงานที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ตาม

กำหนด

1.6 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านวุฒิภาวะที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานได้ดีโดยไม่ต้องควบคุมหรือตรวจตรา

1.7 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านสุขลักษณะและความปลอดภัยในงานที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ สามารถทำงานภายใต้ภาวะความเครียดได้

1.8 ระดับคุณลักษณะกำลังคนด้านความผูกพันที่ต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีความต้องการอันดับสูงสุด คือ มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยควรนำผลของการวิจัยฉบับนี้ไปเป็นแนวทางในการเขียนและปรับ

หลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อผลิตบุคลากรตอบสนองความต้องการของสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในอนาคต

2. สถานบริการสาธารณสุขภาครัฐ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยภายในหน่วยงานเพื่อเพิ่มคุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของบุคลากรในสาธารณสุขชุมชนจังหวัดสงขลา เพื่อต่อยอดองค์ความรู้จากผลการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะกำลังคนที่ต้องการด้านสาธารณสุขชุมชนที่ทำงานด้านการแพทย์แผนไทยในจังหวัดสงขลา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าวิจัยฉบับนี้ ดำเนินการได้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย และผู้วิจัยขอขอบคุณ บุคลากรหลายท่านภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่กรุณาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนก่อให้เกิดความสมบูรณ์

ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ คณะผู้บริหารและผู้ปฏิบัติกร้อยในสถานบริการสาธารณสุขภาครัฐในจังหวัดสงขลาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้าวิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. อำพล จินดาวัฒนะ. คุยกับหมออนามัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน; 2544.
2. คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ 10. แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; ๒๕๔๙.
3. อำพล จินดาวัฒนะ. การวิจัยความต้องการกำลังคนด้านสุขภาพกลุ่มผู้ให้บริการสาธารณสุขระดับต้นในชุมชนในสองทศวรรษหน้า. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน; 2540.
4. เพ็ญศรี เปลี่ยนขำ. การสาธารณสุขมูลฐาน. ราชบุรี: ธรรมรักษการพิมพ์; 2542.
5. ทวีเกียรติ บุญไพศาลเจริญ. ระบบการดูแลสุขภาพแบบบูรณาการ. นนทบุรี : กระทรวงสาธารณสุข; 2542.
6. ยงยุทธ พงษ์สุภาพ. การพัฒนาเวชปฏิบัติครอบครัวกรณีศูนย์แพทย์ชุมชนเมืองนครศรีอยุธยา. นนทบุรี : มูลนิธิโกลดิมทอง; 2542.
7. กระทรวงสาธารณสุข. การแพทย์แผนไทย. (ออนไลน์) 2553. Available from: URL: <http://www.moph.go.th/>

Abstract**Manpower Requirement Characteristics for Community Public Health with Knowledge of Thai Traditional Medicine in Songkhla Province**

Asa Khongsut, Sunisa Tasai, Sivilai Patnantawech, Suratsawasdee Saetae, Ruedidao Changsan

Faculty of Science and Technology, Songkhla Rajabhat University

This research was aimed at studying the manpower requirement characteristics for community public health with knowledge of Thai traditional medicine in Songkhla province. A total of 79 questionnaires were sent to public health facilities in Songkhla Province; there were 66 responses. The results showed that the characteristics requiring unique skills were at a high level overall. Considered item by item, enthusiasm for work was in greatest need, followed by positive attitude toward work and full capacity effort. The characteristic requiring problem-solving ability and decision-making skill was also at a high level overall. Considered item by item, making decisions properly to solve problems was needed the most, followed by the ability to prepare and organize work and being adaptable to the needs of the work. As for the required relationship with other people, it was at a moderate level overall. Considered item by item, willingness to take responsibility for the assigned work was the highest need, followed by the adoption of administrative skills, following the recommendation of the chief and adaptability to the needs of colleagues. Required communication skills were at a moderate level overall. Considered item by item, the ability to be a good listener was the highest need, followed by the ability to speak clearly and to ask questions. The manpower characteristic required by work style was at a high level overall. Considered item by item, the ability to complete the work on schedule was the highest need, followed by circumspection and ability to improve the work performance appropriately. The manpower characteristic in the aspect of the required maturity was overall at a high level. Considered item by item, the ability to work well without being controlled or inspected was the highest need, followed by work circumspection and responsibility. The manpower characteristic requiring hygienic conditions and safety in work was at a high level overall. Considered item by item, the ability to work under pressure was the highest need, followed by awareness of work safety and safety rules. The manpower characteristic requiring commitment was at a high level overall. Considered item by item, diligence in work was the highest need, followed by working regularly and being on time and performing the work according to established policies.

Key words: Characteristics of manpower, community public health, knowlege of Thai traditional medicine